

IK WIL GEEN SEKS

voor mama

Diep in mijn hart kan ik niet boos zijn op jou.

Tante Leen (1958)

Ik sta in het halletje, op het punt om naar Breda te gaan, zoals iedere vrijdagmiddag. ‘Moet ik nog een zakje wiet voor hem halen?’ schreeuw ik naar mama. Mijn hand houd ik al op de klink van de voordeur.

‘Da neemt-ie denk ik zelf wel mee,’ hoor ik van boven.

‘Oké, doe!’ roep ik. Ik ruk de deur open en gooi ’m dicht. Te hard. De ramen trillen. Sorry, mama.

Overmorgen bestaat de Pub vijfentwintig jaar. We gaan het groots vieren, zelfs Armand komt. Hij is van ‘Ben ik te min’. Toen ik nog maar een kind was, zong ik het lied bij elke feestelijke gelegenheid mee. Staand op een barkruk, door de microfoon. Of vanaf de achterbank, onderweg naar Spanje.

Armand houdt van blowen, weet ik. Daar heeft hij nooit een geheim van gemaakt. Ik hou van mensen zonder geheimen, ook al heb ik er zelf genoeg.

In Oosterhout hebben ze geen coffeeshops, in Breda wel. Ik kom graag in Breda. Niet voor de coffeeshops – van blowen word ik misselijk – maar voor Café Janssen en het r&b-café.

Bij Janssen komen mijn vriendinnen van het vwo. Bij het r&b-café mijn vriendinnen van het Florijn College, een mbo-school. Hoewel ik nooit bij hen in de klas heb gezeten, voel ik me tussen de mbo’ers meer op mijn gemak. Zij zijn niet zo bekakt.

Danny is er ook vaak bij. Hij zat ook op het Florijn, alleen nu niet meer. Op geen enkele school overigens. Hij is overal vanaf getrapt. Ik begrijp niet waarom. Danny heeft nooit zin in problemen,

is bijna altijd stil. Wat kun je dan verkeerd zeggen?

De familie van Danny vind ik ook aardig. Laatst ging ik zelfs mee op familieweekend naar Center Parcs. Zijn ouders, die gescheiden zijn, kennen mijn ouders al lang. Zijn vader komt geregeld in de Pub. De laatste tijd zit hij steeds vaker achterin, bij de gokkast.

Danny had een tijdje verkering met mijn vriendin Anne Jet, maar die liefde mocht er niet zijn van Anne Jets ouders. Ze vonden hem asociaal. Ik vond dat onzin. Danny heeft een goed hart, maar ook een gebruiksaanwijzing. Hij heeft al veel meegemaakt. Ik kan niks met mensen die smetteloos door het leven sjoelen.

*

Papa en mama hebben iedereen uitgenodigd voor vandaag. En iedereen is er, wel vijfhonderd man, want alle drank is gratis. Zo gaat dat bij de familie Mathon. Vorig jaar vierden we mama's vijftigste verjaardag ook op deze manier. Wij geven nou eenmaal graag dingen weg.

Ik wring mezelf soepel door de mensenmassa en loop de trap op naar boven, de plek waar, voordat ik geboren werd, nog een extra café zat. Altijd als ik boven kom, herinner ik me dingen waar ik liever niet aan herinnerd wil worden. Ik heb mezelf geleerd die gedachtes en gevoelens zoveel mogelijk uit te schakelen, al lukt dat niet altijd. Gelukkig word ik er wel steeds beter in.

Als ik bovenaan de trap sta, klap ik de deur open. Een wietwalm verwelkomt me. Mama, mijn broer Joris, zijn vriendin Chantal, haar broertje, en mijn vrienden Joyce en Danny proesten het uit als ze mijn verbaasde gezicht zien.

'Iedereen is helemaal waus hier, jonge. Wajo, kijk deze zak dan. Hoeveel gram is da denkte?' Danny houdt een grote boterhamzak omhoog, volgestouwd met wiet.

'Eigen kweek,' zegt Armand, terwijl hij de rook uitblaast.

'Bietje rustig oan gij. Gij mot zo nog optreeje, hè? En nie blowe

op da podium zo!’ Mama is streng en grappig. Met deze vrouw valt niet te sollen.

Na een tijdje stelt mama voor om met z’n allen naar beneden te gaan. De hele reutemeteut, inclusief Armand, loopt de trap af. Mama en ik overzien het tafereel. Mijn broer, een goedgetrainde sportman, en zijn popperige Chantal voorop, daarna de droge door henna gekleurde haardos van Armand, gevolgd door drie rebelse tieners. ‘Mijn aangenomen kinderen’ noemt mama mijn vrienden. Daar heeft ze er meer van. Mijn moeder is de moeder van half Oosterhout.

Ik blijf even staan, met mama. Het is zo druk dat we moeten wachten tot we erbij passen. Heerlijk, dit momentje voor ons twee. We weten allebei wat ons zo te wachten staat: non-stop handjes schudden, elke keer hetzelfde gesprekje, een heleboel geouwehoer.

De mensenmassa krioelt langs de bar, de taps staan continu open. Op elk randje staan halfvolle glazen met langzaam doodslaand bier. Mensen die normaal gesproken fluitjes bestellen, hebben ineens een baco in hun hand. ‘Echt lelijk, hè mama, wat er met mensen gebeurt als het gratis is.’

‘Da is nou eenmaal zo, Jill,’ verzucht mama. ‘Ik ga ze nie zelf laten betalen.’

We lopen samen verder. Voor zover dat kan tenminste. Op de laatste tree krijgt mama een biertje van Freddy in haar handen gedrukt en ze verdwijnt in de massa. Ik haal zo zelf wel een Malibu-cola.

Ik zie de gitaar van Armand boven de hoofden uitsteken en werk me zijn richting op. Danny staat naast hem. ‘Laten we hem samen naar het podium achter escorteren,’ stel ik voor. ‘Zo schiet het niet op.’

Papa zegt altijd dat ik iedereen moet groeten in de zaak en aardig moet zijn, ook als ik geen zin heb. Maar nu heb ik daar schijt aan. Dit is ook mijn café, mijn thuis. Prioriteit is dat Armand zo snel mogelijk op dat podium staat.

Armand steekt zijn joint net niet in de fik. Papa klimt achter hem aan het podium op. Hij trekt de brandende joint uit de handen van Armand, neemt een flinke hijs, blaast een grote rookwalm uit en schreeuwt dan door de microfoon: ‘Ge maag hier niet bloweee.’ De hele tent lacht – mama waarschijnlijk ook. Deze avond is niets te gek.

Om drie uur is het feest klaar, maar Danny en ik zijn dat nog niet. Papa en mama blijven om schoon te maken, Danny en ik lopen alvast naar huis om daar nog iets te frituren.

Nadat we allebei een kaassoufflé naar binnen hebben gewerkt, gaan we naar boven. Voordat ik mijn tanden poets, kots ik nog even. Dat hoort bij mijn naar-bedritueel. Daarna loop ik de tweede trap op, richting mijn zolder. Die kamer is, sinds Joris het huis uit is, eindelijk van mij. Mijn tweepersoonsslaapbank staat uitgeklast, omdat ik niet meer in mijn eenpersoonsbed wil slapen. Ik ben zeventien, hallo. Op die leeftijd doe je dat niet meer.

Zonder overleg gaan Danny en ik in het volwassen bed liggen. Danny en ik slapen wel vaker samen, maar nooit op één matras. We zijn vrienden en doen het niet met elkaar.

Tot vanavond.

De volgende ochtend bel ik in paniek naar de dokter. De receptionist reageert sussend. ‘Kom maar langs,’ zegt ze.

Op mijn fiets sprint ik naar de huisarts voordat papa en mama wakker zijn. Het is maandagochtend rond halfacht, haast niemand is nog onderweg naar school. Behalve degenen die vorige week meer dan één keer te laat waren. Zij moeten zich nu al melden. Ik ken die straf als geen ander.

De wachtkamer zit vol. De assistent schuift het raampje van het loket opzij. ‘Gefeliciteerd met de Pub, hè! Wat kan ik voor je doen?’

Ik schaam me om te moeten vertellen waarom ik hier ben. Half

Oosterhout weet dat ik Jill van de Pub ben en dat daar gisteren een groot feest was.

‘Ik, eh... Ik heb dus een morning-afterpil nodig, maar mama mag het niet weten.’

De receptionist knikt, typt en print het recept voor me uit.

Met het recept in mijn hand snel ik naar de apotheek. Zonder iets te zeggen leg ik het blaadje voor de vrouw op de balie.

‘Goed de bijsluiter lezen,’ drukt de vrouw me op het hart, terwijl ze me het doosje overhandigt. ‘Je kunt er flink ziek van worden.’

Zonder water knal ik de pil direct naar binnen. Het doosje en de gebruiksaanwijzing prop ik in mijn zak. Als ik thuiskom, stop ik ze in de la van mijn commode. Voor het geval ik het nog wil lezen.

Danny trekt zonder te hebben gedoucht zijn kleren aan, ik pak mijn spullen voor school. ‘We hebben ’t weer goed begaaid,’ zegt hij lachend. Ik kijk hem aan, schud mijn hoofd en proest het uit.

Een week of twee later komt mama mijn kamer in. Het laatje hangt halfopen en haar blik valt op de bijsluiter.

‘Nee mama, niet kijken!’ schreeuw ik.

Mama trekt het laatje verder open. ‘Ik wil onderhand weleens weten wat jij allemaal slikt en doet. Je houdt me al langer voor de gek.’ Ze klinkt niet bezorgd, maar boos en zelfs paniekerig, en grist het verfrommelde papier en het doosje eruit. ‘Een morning-afterpil op 1 september 2003?’ leest ze op. ‘Da’s de dag na vijftwintig jaar Pub.’ Ze kijkt me geschrokken aan. ‘Met Danny?’

‘Ja mama, maar ik wilde het niet. Ik was dronken en stoned.’ Ik zeg het omdat ik me schaam, niet omdat het waar is. Zolang mama maar niet boos op me is, vind ik alles goed. Ik wil haar niet nog meer teleurstellen.

Vakantie 2023

Het is 11 september. In de groepsapp van mijn broer, mijn moeder en mij lees ik dat mama en ik veilig geland zijn op Faro Airport en nu op zoek gaan naar onze huurauto. Hetzelfde bericht lees ik in een andere groepsapp met meer familieleden, waar mijn broer ook in zit.

Mama heeft de gewoonte om hetzelfde bericht in alle app-groepen te delen en alle reacties op haar Facebook- en WhatsApp-berichten aan me voor te lezen.

‘Meneer Peter zegt: *Wij wachten op jullie, de wijn ligt koud.* En Elvera, in de Johan-app: *Lekker genieten, schatjes, drink er een voor mij!*’

Een tijdje geleden heb ik me voorgenomen om deze gang van zaken niet meer irritant te vinden. In plaats daarvan film ik mama als ze het doet, omdat het zo typisch iets van haar is.

Terwijl de camera loopt, krijg ik voor de zoveelste keer te horen dat ik niet meer in de Johan-app zit. Die groep maakte mama negen jaar geleden aan, toen mijn vader ernstig ziek werd.

‘Hier, *Laat wel een beetje wijn over voor die Portugezen,* zegt Rolf, maar da zie jij nie, want jij zit nie meer in de Johan-app.’ Ik kan moeilijk lachen. Niet omdat ik de grap van mijn neef niet waardeer, maar omdat ik iets verwijtends voel in mama’s stem.

Ik negeer haar opmerking. ‘We moeten die kant op, mama.’

‘Ik denk juist van nie,’ zegt ze. ‘Dit lijkt me een uitgang.’

‘Mama, daar staat *car rental,* kun je alsjeblieft één keer gewoon naar mij luisteren? Ik doe dit vaker, twee kapiteins op één schip werkt niet.’

Ik schud mijn hoofd en kijk haar lachend aan.
'Ja-haaa, ik weet het,' zegt ze.

Toen mijn vader nog leefde, maakte ik me vaak zorgen over wat er met hem zou gebeuren als mijn moeder eerder dood zou gaan. Zij regelde alles. 'Jeanne, wè lus ik?' vroeg hij als hij op de menukaart van een restaurant keek. Mijn pa had geen mobiel, wist niet hoe een computer aanging, in het bijzijn van mijn moeder had hij nooit geld bij zich (behalve voor een pakje sigaretten) en ik heb hem nog nooit een ei zien bakken.

'Wat moet je met zo'n man?' had ik weleens tegen haar gezegd. Maar mijn moeder vond het kennelijk niet erg. Ze ging al met hem sinds haar achttiende.

'Papa en ik deden alles samen, maar ik durf wel te zeggen dat hij zonder mij nooit zover was gekomen,' was haar antwoord.

Mama houdt er niet van om dingen uit handen te geven. Ik ook niet. Of nou ja, ik hou ervan als de rollen duidelijk zijn. Of ik doe alles, of ik doe niks. Grijs gebied vind ik ingewikkeld.

Daarom boekte ik de tickets en de auto en ben ik op dit moment de reisleader. In mijn beste Portugees vraag ik een autoverhuurder waar mijn verhuurbedrijf is.

'PII, ik weet waar,' schreeuw ik tegen mijn moeder. De richting verklap ik haar nog niet, omdat het exact is waar zij net heen wees en ik geen zin heb in haar 'zie je wel'. Tegelijkertijd voel ik me schuldig dat ik niet eerder naar haar heb geluisterd en zij, mijn lieve mama, nu onnodige meters moet maken met haar nieuwe paarse rolkoffer van de kringloop en haar lastige voet. Ik wil haar sparen op alle mogelijke manieren, zodat ze niet hoeft te lijden en zodat ze nooit doodgaat.

'Geef die koffer nou aan mij.'

'Bende jij gek, da ken ik zelf wel.'

Sinds papa dood is, heeft mama steeds meer lichamelijke